

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР**

Төрийн ордон, Жаакин Д.Сүхбаатарын талбай,
6 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 08 17, Факс: (976-51) 26 24 08,
Цахим шуудан: info@cabinet.gov.mn,
Цахим хуудас: www.cabinet.gov.mn

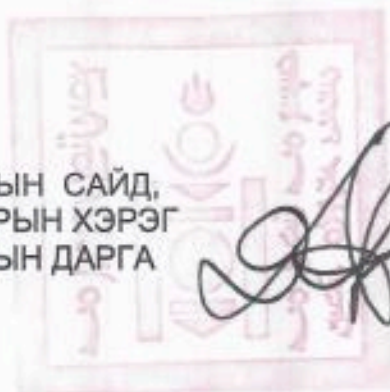
2023. 04. 14 № 101/823
танай _____-ны № _____-т

Мэдээлэл хүргүүлэх тухай

Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанд хийх Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэл, түүний сөрөг нөлөөллийг бууруулах, нийтийн тээврийн хүртээмж, чанар, стандартыг сайжруулах талаар Ерөнхий сайдын мэдээллийг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хавсралт *af* хуудастай.

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

Д.АМАРБАЯСГАЛАН

**НИЙСЛЭЛ УЛААНБААТАР ХОТЫН АВТО ЗАМЫН ТҮГЖРЭЛ, ТҮҮНИЙ
СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ, НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ХҮРТЭЭМЖ,
ЧАНАР, СТАНДАРТЫГ САЙЖРУУЛАХ ТАЛААР УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ЧУУЛГАНЫ НЭГДСЭН ХУРАЛДААНД ХИЙХ МЭДЭЭЛЭЛ**

Нэг. Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийн өнөөгийн байдал ба Засгийн газраас баримталж буй бодлого, чиглэл

Дэлхийн хотуудын хувьд авто замын түгжрэл томоохон сорилт болж байна. Авто замын түгжрэл нь үүсэж байгаа шалтгаан нөхцөлөөсөө үл хамааран нийгмийн хөдөлмөрийн бүтээмж ба иргэдийн амьдралын чанарыг дордуулж, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлж байдаг.

Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээний урт сүүлийн 10 жилийн хугацаанд 954 км-с 1136 км болж 19.1 хувиар, харин тээврийн хэрэгслийн тоо 234.2 мянгаас 624.8 мянга болж 2.7 дахин нэмэгдээд байна.

Өнөөдрийн байдлаар Улаанбаатар хотын авто замын хөдөлгөөнд 570 орчим мянган машин оролцож байгаа нь улсын хэмжээнд бүртгэлтэй нийт тээврийн хэрэгслийн 70 хувь бөгөөд оргил цагийн ачааллын үед авто тээврийн хэрэгслийн дундаж хурд 8.9-10.8 км/цаг байна. Эндээс үзэхэд 2030 онд 5 км/цаг, 2040 онд дээд цэгтээ хүрч, бүтэн өдрөөр түгжрэх нөхцөл үүснэ гэсэн урьдчилсан судалгааг Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага (ЖАЙКА)-аас гаргаад байна.

Нийслэлчүүдийн өмнө тулгамдаж байгаа авто замын өнөөгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийсний үндсэн дээр түгжрэлээс үүдэх сөрөг нөлөөллийг бууруулахад Засгийн газар онцгойлон анхаарч, нэгдсэн нэг бодлогын дор үйл ажиллагаагаа явуулан, цаг алдалгүй үр дүн гаргах зорилгоор Засгийн газрын 2022 оны 341 дүгээр тогтоолоор Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах Үндэсний хороог байгуулсан. Мөн Засгийн газрын 2021 оны 146 дугаар тогтоолыг батлан, нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулахад чиглэсэн төсөл, арга хэмжээнд жил бүр 420.0 тэрбум төгрөгөөс доошгүй санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 2022-2024 оны улсын төсөвт тусган үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Үүнтэй холбогдуулан Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас 2021 оны 180 дугаар тогтоолыг баталж, Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулахад чиглэсэн Засгийн газрын хэлэлцээр, гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгө оруулалттай төсөл, хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангах болон улс, нийслэлийн төсвийн санхүүжилттэй төсөл, арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий орон нутгийн өмчит, төсөвт үйлдвэрийн газрыг байгуулан ажиллуулж байна.

Хоёр. 2022-2023 онд хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний биелэлт, үр дүн

Улаанбаатар хотыг "Олон төвт хот"-ын загварт шилжүүлэн хөгжүүлэх, авто замын түгжрэл болон нийтийн тээвэрт тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэж, олон төрөлт нийтийн тээврийг хөгжүүлэхэд зориулан Монгол Улсын Засгийн газраас 2022 онд 420.0 тэрбум төгрөгийг нийслэлийн төсөвт тусган баталсан.

Энэ хүрээнд 837.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 12 багц арга хэмжээг төлөвлөж, 96 хувь буюу 803.5 тэрбум төгрөгийн ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулсан

ба 2022 онд санхүүжүүлэхээр төсөвлөгдсөн 411.8 тэрбум төгрөгөөс 65 хувь буюу 269.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг олгоод байна. Үүнээс 33 хувь буюу 138.3 тэрбум төгрөгийг он дамжуулан санхүүжүүлэх юм.

2023 оны тухайд 408.0 тэрбум төгрөгийг Монгол Улсын сайд, Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах Үндэсний хорооны даргын төсвийн багцад тусган баталсан. Үүн дээр нийслэлийн төсвөөс Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд сургууль, цэцэрлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, нийтийн тээврийн парк шинэчлэл, явган болон дугуйн замын зарим хэсгийг санхүүжүүлэхээр 15.1 тэрбум төгрөг, гол гудамж замын бүтээн байгуулалтад 29.5 тэрбум төгрөгийг зарцуулахаар шийдвэрлээд байна.

Авто замын сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх чиглэлээр:

Авто замын хөдөлгөөний эрчмийг нэвтрүүлэх чадварт харьцуулсан харьцаа (VCR)-ны утга 0.1-1.0 хооронд хэлбэлзэж, тухайн авто замын ачааллыг тодорхойлдог. Тэгвэл Улаанбаатар хотын одоо байгаа гол гудамж замуудын VCR үзүүлэлтийн дундаж нь 2.12 байна.

Нийслэл Улаанбаатар хотод авто зам шинээр барих, өргөтгөх, шинэчлэх ажлыг "Нийслэлийн авто замын сүлжээг хөгжүүлэх дунд, урт хугацааны мастер төлөвлөгөө"-д тусгагдсаны дагуу бөгөөд авто замын түгжрэлийг бууруулахад үзүүлэх нөлөөллөөр эрэмбэлэх оновчтой төлөвлөлтийг хэрэгжүүлж эхлээд байна. Энэ хүрээнд 2022-2023 онд нийт 11 байршилд 16.45 км авто зам, 963.7 у/м гүүр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Төсөл, арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлснээр 2024 онд хоногт нийт 184,910 машин нэвтрэх ба VCR үзүүлэлт нь 1.9 болж, түгжрэлийг 9 хувиар бууруулахаар тооцсон.

Авто замын сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх чиглэлээр гадаадын зээл, тусламжийн хүрээнд 2 төслийг хэрэгжүүлж эхлээд байна. Үүнд:

1. БНХАУ-ын Засгийн газраас Монгол Улсын Засгийн газарт олгох нэг тэрбум ам.долларын хөнгөлөлттэй зээлийн хүрээнд "Улаанбаатар хотын төмөр зам доогуур авто замын нүхэн гарц барих" төслийг эхлүүлж, Сонгинохайрхан дүүрэг, 5 шарын төмөр замын гармаас Баянгол дүүрэг, Нарны зам болон Их хүрээний гудамжны уулзвар хүртэл төмөр зам дагуу 4 байршилд нүхэн гарц барихаар гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж, зураг төслийг боловсруулж байна. 2023 оны 04 дүгээр сард багтаан нарийвчилсан зураг төслийг улсын экспертизээр батлуулахаар ажиллаж байна. Төслийг хэрэгжүүлснээр нүхэн гарцуудын уулзвар дээрх хөдөлгөөний нэвтрүүлэх чадвар 20-40 хувь болж, гэрлэн дохио дээрх тээврийн хэрэгслийн хүлээлтийн хугацаа 25 хувиар буурна.

2. Дэлхийн банкны буцалтгүй тусламжаар "Нийслэл Улаанбаатар хотод тогтвортой авто зам, тээвэр нэвтрүүлэх төсөл"-ийн хүрээнд Улаанбаатар хотын тогтвортой зам, тээврийн урт болон дунд хугацааны стратеги, төлөвлөгөө боловсруулахаас гадна оновчтой төлөвлөлт, авто зогсоолын болон замын хөдөлгөөний удирдлагын ухаалаг систем бүхий иж бүрэн гудамж замыг байгуулахаар ажиллаж байна. Төслийн үр дүнд Улаанбаатар хотын зам, тээврийн хөдөлгөөнд оролцогч талуудын аюулгүй байдлыг хангах, гудамж замын одоо байгаа сүлжээг засварлах, шинэчлэх, шинээр авто зам барих, замын хөдөлгөөний удирдлагын төвийг шинэчилж, нэгдсэн системийг бий болгох юм.

Эдгээрээс гадна Засгийн газраас төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэн дэмжсэн "Шинэ тойрог зам" төслийн хүрээнд нэг төвт хотоос олон төвт хотыг хөгжүүлэх эхлэл буюу хот тойрсон авто замын хөдөлгөөнийг 2 жилийн хугацаанд бий болгохоор төлөвлөсөн. Ийнхүү хотын хойд хэсэгт 42.7 км, урд хэсэгт 33 км, босоо чиглэлд 17.3 км, нийт 93 км тойрог замыг үүсгэснээр хотын гол замуудын ачааллыг 20-30 хувиар бууруулахаар байна.

Мөн хотын төвлөрлийг сааруулах, түгжрэлийг бууруулахад чухал ач холбогдолтой "Сэлбэ сэргэлт" төсөл судалгааны шатандаа байна. Урьдчилсан тооцооллоор Сэлбэ Дунд гол дагуу шинээр 21.6 км авто зам, түүнийг дагасан 18 туслах гүүр, 4 гүүрэн байгууламж, 9 нүхэн гарц, 43.2 км явган болон унадаг дугуйн зам, 68 ш нийтийн тээврийн зогсоол бүхий тусгай замын нийтийн тээврийн чиглэлийг үүсгэнэ. Үүний дүнд авто замын идэвхгүй бүс болох 63 уулзвар гарцын хөдөлгөөн эрчимжиж, гол замын ачааллыг хуваалцах юм.

Нийтийн тээврийн чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр:

Улаанбаатар хотын нийтийн тээврийн салбарыг олон улсын жишигт нийцүүлэн сайжруулах нь нэн тэргүүний асуудал бөгөөд түгжрэлийн эсрэг авах арга хэмжээний суурь нөхцөл юм.

Нийслэлийн нийтийн тээвэрт 2008 оноос хойш дорвитой шинэчлэл хийгдээгүй бөгөөд парк шинэчлэлд 1400 орчим нийтийн тээврийн хэрэгсэл шаардлагатай байгаа тооцоо судалгаа гарсан. Өдөр тутамд 500 гаруй мянган иргэнд нийт 105 чиглэлээр 961 автобус үйлчилж байгаа ч 68 хувь нь арваас дээш жилийн насжилттай байна.

2022-2023 онд нийт их багтаамжийн дизель хөдөлгүүртэй 824 автобус, цахилгаан хөдөлгүүртэй 160 автобус, дунд багтаамжийн 50 автобус худалдан авахаар төлөвлөсөн. Үүнээс 2022 онд их багтаамжийн дизель хөдөлгүүртэй 224 автобусаар парк шинэчлэлт хийсэн ба 2023 онд уг төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхээр 318.0 тэрбум төгрөгийг Монгол Улсын сайд, Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах Үндэсний хорооны даргын төсвийн багцад тусган баталсан. Эхний ээлжийн автобусыг 2023 оны 07 дугаар сард үйлчилгээнд гаргахаар төлөвлөөд байна. Мөн нийтийн тээврийн автопаркийн барилгыг Хан-Уул, Сонгинохайрхан дүүрэгт барьж байгуулах ажлыг эхлүүлээд байна.

2024 онд нийтийн тээврийн парк шинэчлэлтийг 80 хувьд хүргэж, насжилт ихтэй автобусыг ашиглалтаас гарган, урсгал зардал болон агаар, орчны бохирдлыг бууруулахаас гадна 150 автобусны багтаамжтай гадна зогсоол, 220 автобусны багтаамжтай дулаан зогсоол, иж бүрэн сервис үйлчилгээний сувгийн хамт ашиглалтад оруулснаар нийтийн тээврийн үйлчилгээний чанарыг шинэ шатанд гаргаж, иргэдэд ая тухтай зорчих боломжийг бүрдүүлэх юм.

Нийтийн тээврийн салбарын энэхүү өөрчлөлт шинэчлэлтийн үр дүнд дунджаар 312 мянган хувийн машин эзэмшигч нийтийн тээврийг сонгох ба өдөр бүр 138 мянган хувийн авто машин буюу өдөр тутамд хөдөлгөөнд оролцогч авто машины 20 хувь нь замын хөдөлгөөнд оролцохгүй болох урьдчилсан судалгаа бий.

Нийтийн тээврийн чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр гадаадын зээл, тусламжийн хүрээнд 2 төслийг хэрэгжүүлж эхлээд байна. Үүнд:

1. Нийслэлийн нийтийн тээвэрт дүүжин замын тээврийг нэвтрүүлэх төслийг эхлүүлж, 2 дугаар шугам болох Яармаг буюу Шинэ хотын захиргаанаас Хархорин автобусны буудал хүртэлх 4.2 км дүүжин замыг 2024 оны 4 дүгээр улиралд ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна. Төслийг хэрэгжүүлснээр 2024 онд нийслэл Улаанбаатар хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээний төрөл, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, Улаанбаатар хотын дэд төвүүдийг хооронд нь холбох, авто замын түгжрэлийг бууруулах, агаарын бохирдлыг багасгах, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх суурь нөхцөлийг бүрдүүлнэ гэж тооцоолж байна.

2. Гэр хорооллын нийтийн тээврийн үйлчилгээг сайжруулах төсөл нь Чингэлтэй дүүргийн 17, 18 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрийг дамнасан Чингэлтэйн замын 5.1 км коридорт хэрэгжиж байна. Төслийн үр дүнд 2024 онд Чингэлтэйн замын чиглэлд нийтийн тээврийн үйлчилгээ сайжирч, хүртээмжтэй төлөвлөлтийн зарчим болон хүрээлэн буй орчны онцлогт нийцсэн аюулгүй, хүртээмжтэй автобусны зогсоол, явган зорчигчийн жишиг загварыг бий болно.

Түүнчлэн Засгийн газраас төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэн дэмжсэн Улаанбаатар хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээнд тулгуурт гүүрэн байгууламж бүхий хөнгөн галт тэрэгний үйлчилгээг нэвтрүүлж, 1 дүгээр шугам буюу Улаанбаатар хотын Хан-Уул дүүргийн 21 дүгээр хорооноос Баянзүрх дүүргийн 2 дугаар хороо хүртэл нийт 15 буудалтай байхаар төлөвлөн ТЭЗҮ-ийг боловсруулж, төслийн суурь судалгааг хийсэн.

Ийнхүү Улаанбаатар хотыг олон улсын жишиг метрополитан хот болгох тээврийн дэд бүтцийг шинэчлэх ажлын эхлэлийг тавих бөгөөд цагт 7 мянга гаруй зорчигч ая тухтай, аюулгүй тээвэрлэж, автобусаар 101 минут явдаг байсан бол замыг 40 минутад зорчин туулах, гол замууд дахь автомашинаас ялгарах CO2 хэмжээ жилд 34 мянган тн-оор бууруулах юм.

Мөн хотын төвлөрлийг сааруулах, түгжрэлийг бууруулахад чухал ач холбогдолтой төдийгүй цаашид хэрэгжих томоохон төсөл хөтөлбөртэй трассын хувьд уялдах цогц арга хэмжээний нэг хэсэг болох "Нийслэлийн нийтийн тээвэрт тусгай замын их багтаамжийн автобусыг нэвтрүүлэх" төсөл судалгааны шатандаа байна. Урьдчилсан тооцооллоор Энхтайваны өргөн чөлөө дагуу Толгойтоос Амгалангийн автобусны буудал хүртэлх авто замыг ашиглан тусгай эгнээгээр их багтаамжийн автобусыг нэвтрүүлснээр нийтийн тээврийн зорчих хурд нэмэгдэж, нарийвчилсан цагийн хуваарийн дагуу шуурхай үйлчилгээ үзүүлдэг нийтийн тээврийн төрлийг бий болгох юм.

Хот байгуулалтын чиглэлээр:

Нийслэл Улаанбаатар хотод өдөрт 2.9 сая зорчилт хөдөлгөөн хийгдэж байгаагаас 50 хувь нь ажилдаа ирж очих, 30 хувь нь хүүхдээ сургууль, цэцэрлэгт авто машинаар хүргэж өгөх, 20 хувь нь бусад зорилготой зорчилт хөдөлгөөн байна гэсэн судалгаа байдаг. Иймд хамран сургах тойргийн сургууль, цэцэрлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, төвийн бус сургууль, цэцэрлэгийн сургалтын чанарыг сайжруулах замаар нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулахад эерэг нөлөө үзүүлэхийг зорьж байна.

2022-2023 онд нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах төсөл, арга хэмжээний хүрээнд сургуулийн 7 барилга, цэцэрлэгийн 11 барилга, бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолборын 9 барилгын ажлыг хэрэгжүүлнэ.

Ийнхүү сургуулийн хүртээмжийг 5780 суудлаар, цэцэрлэгийн хүртээмжийг 3455 ороор өсгөж, хамран сургах тойргийн сургууль, цэцэрлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлснээр авто замын хөдөлгөөнийг 20-30 хувиар бууруулах тооцоо судалгаа бий.

Мөн хотын төвийн авто замын нягтралыг бууруулах зорилгоор хотын төвийн 6 дүүрэгт 28 боломжит байршлыг тодорхойлж, эхний ээлжид Сүхбаатар дүүргийн 2 болон 7 дугаар хороонд нийт 468 машины багтаамжтай ухаалаг системээр тоноглогсон "Их багтаамжийн авто зогсоол"-ыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн журмаар барьж байгуулахаар судалгаа, тооцооллыг гаргасан. Үүний дүнд ойролцоо замын ачааллыг 20-30 хувиар бууруулах юм.

Энэ онд Монгол Улсын сайд, Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах Үндэсний хорооны даргын төсвийн багцад түгжрэлийг бууруулах, хотын төвлөрлийг сааруулах асуудлын хүрээнд захиргааны зарим байгууллагын нэгдсэн цогцолбор барилгын дуусгалд зориулж 45.0 тэрбум төгрөгийг баталсан. Барилгын ажил гэрээний дагуу 2023 оны 06 дугаар сард дуусна.

Үүнээс гадна иргэдийн ая тухтай орчинд алхах, дугуйгаар зорчих хэвшлийг дэмжих зорилгоор Бага тойруу бүсэд явган замыг өргөтгөн ногоон байгууламжийн хамт тохижуулах, нийтийн эзэмшлийн талбайгаас гараж, хайс, хашлагыг буулган явган болон дугуйн замыг нэмэгдүүлэх зэргээр ажиллаж байна.

Тухайлбал, энэ онд Энхтайваны өргөн чөлөөгөөс Маршалын гүүр хүртэлх гүүрэн байгууламж болон дугуйн замыг төлөвлөж байна. Энэ хүрээнд нийт гүүрэн байгууламжийн урт 1.68 км, нэг түвшний дугуйн зам 3.19 км замыг 31.8 тэрбум төгрөгөөр байгуулна. Систем динамик загварчлалын тооцооллоор Чингисийн өргөн чөлөө болон Их Монгол улсын гудамжны замын хөдөлгөөнөөс 5675 автомашин, 34270 зорчилт хасагдаж, хотын дундаж хурд 11.2 км/ц-т хүрч нэмэгдсэнээр түгжрэл 3 хувиар буурна.

Зам, тээврийн хөдөлгөөн зохион байгуулалтын чиглэлээр:

Зам, тээврийн ухаалаг системийг нэвтрүүлж технологийн тусламжтайгаар авто зам, тээврийн хэрэгслийн бодит мэдээллийг боловсруулан, өгөгдөл дээр суурилсан тооцоо судалгаа хийх, бодит цаг хугацааны тандалт дээр суурилж замын хөдөлгөөнийг удирдах, зохицуулах боломжийг бий болгох, авто замын сүлжээний ачааллыг бууруулах ажлын 1 дүгээр үе шатыг амжилттай хэрэгжүүлсэн.

2023-2024 онд 2 дугаар үе шатыг хэрэгжүүлснээр тээврийн хэрэгслийн бодит цагийн нэгдсэн датаг цуглуулж, өгөгдөл дээр дүн шинжилгээ хийх байдлаар авто зам болон тээврийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлнэ. Энэ хүрээнд гэрлэн дохиогоор тоноглогдсон уулзваруудад бодит цаг хугацааны тандалт хийж, замын хөдөлгөөнийг удирдах, зохицуулах боломжтой болох юм. Мөн замын хөдөлгөөний хяналтыг 40 хувь хүртэл сайжруулж, авто замын хөдөлгөөний ачааллыг 20 хүртэлх хувиар бууруулна.

Түүнчлэн ухаалаг авто зогсоол, торгууль, цахим төлбөр тооцооны систем нэвтэрч, иргэдийн цаг завьг хэмнэхээс гадна шалган нэвтрүүлэх товчоод, явуулын хяналтын цагдаагийн машинууд хоорондоо ухаалаг терминалуудаар холбогдож, мэдээллийг шуурхай солилцох боломж бүрдэх юм.

Гурав. Хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, иргэн, аж ахуйн нэгж, төрийн байгууллагын оролцоог хангах

Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах чиглэлээр хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, иргэд, олон нийтэд авто замын түгжрэлээс үүдэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга зам, шийдлийн талаар сурталчлан таниулах, иргэн, аж ахуйн нэгжийн оролцоог хангах, дэмжих бодлогыг баримталж байна.

Энэ хүрээнд Засгийн газрын 2022 оны 09 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 47 дугаар хуралдааны тэмдэглэлээр нийслэлийн авто замын түгжрэлийг бууруулахтай холбогдуулан хуулийн төсөл боловсруулахыг үүрэг болгосон. Авто замын хэт ачаалалтай бүсийг бий болгох, түүнд төлбөр ногдуулах, энэхүү төлбөрийг Нийтийн тээврийг хөгжүүлэх санд төвлөрүүлэх ерөнхий зарчмын дагуу төслийг бэлтгэн энэ оны 2 дугаар улиралд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр бэлтгэж байна.

Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулахад төрийн байгууллага болон иргэн, аж ахуйн нэгжийн оролцоог хангах зорилгоор Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах Үндэсний хорооны 2022 оны 01 дүгээр зөвлөмжийг баталсан. Энэ хүрээнд зөвлөмжийн биелэлтийг сар бүр нэгтгэн, олон нийтэд мэдээлж, авто замын түгжрэлийг бууруулах идэвх санаачилга, оролцоог дэмжин, сурталчилж ажиллах юм.

Өнөөдрийн байдлаар иргэд нийслэлийн авто замын түгжрэлд өдөрт дунджаар 2.5 цаг, жилд 35 өдрийг өнгөрүүлдэг, энэ алдсан боломжийн нийт өртөг 2.7 их наяд төгрөг байгааг олон улсын мэргэжлийн байгууллага судлан тогтоосон.

Дээр дурдсан 2023-2024 онд төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгосноор түгжрэлийг 50 хувь бууруулах бүрэн боломжтой гэж үзэж байна.

Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэл энэ жил үүсээгүй, өнгөрсөн 3, 5 жилд ч үүсээгүй бөгөөд энэ асуудлыг бодитой ажил болгон ул сууриар нь авч үзэж буйгаараа энэ цаг үе онцлог юм.

Олон улсын эдийн засгийн нөхцөл байдал, манай улсын нөөц боломжид тулгуурлан цаг үеэ олсон шийдвэрийг хойшлуулалгүй гаргах шаардлага Засгийн газарт тулгарч байна.

Тухайлбал, автомашины импортын бодлогод өөрчлөлт оруулах, тээврийн хэрэгслийн татвар хураамж, төлбөрийн хэмжээг эргэн харж, ашиглалтын зардлыг зохистой хэмжээнд хүргэх шаардлагатай байна.

Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг 50 хувь бууруулах зорилтын хүрээнд хийж хэрэгжүүлэх ажлын 18-20 хувийг 2022 онд амжилттай гүйцэтгэсэн. Энэ нь 2023-2024 онд хийгдэх нийт ажлын суурь дэвсгэр болж байгаа тул 2023 онд 60 хувь, 2024 онд үлдсэн 20 хувийн гүйцэтгэлийг хэрэгжүүлснээр нийслэл хотын түгжрэлийг 50 хувиар бууруулах, цаашдаа урт хугацаанд суурь нөхцөлийг бүрдүүлнэ гэж тооцож байна.

Улс орон, том хотуудын эдийн засгийн хөгжлийн хурд нь авто замын хөдөлгөөний хурдаас хамааралтай болох нь нэгэнт тодорхой болж, дэлхийн эдийн засагчид хотын авто замын түгжрэлийг эдийн засгийн тэлэлттэй шууд утгаар нь холбон авч үзэж байна.

Өнөөдрийн байдлаар Нийслэл Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулах төсөл, арга хэмжээний хүрээнд нийт 342.5 тэрбум төгрөг эх үүсвэргүй, 79 гэрээ царцах эрсдэлд байгаа бөгөөд Засгийн газраас шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх тал дээр онцгой анхаарал хандуулан ажиллаж байна.

---oOo---